

L'ABASTIMENT D'AIGUA AL MASNOU (FINAL DEL SEGLE XVIII I SEGLE XIX)

Aquest itinerari permet conèixer com s'abastien d'aigua els habitants del Masnou a final del segle XVIII i durant el segle XIX. Al llarg del recorregut, s'aniran descobrint diferents elements arquitectònics que avui dia encara perduren relacionats amb la distribució i la utilització de l'aigua. Actualment, hi ha tres mines d'aigua en funcionament: la mina Malet, la Cresta i la Murot-Patrana.

1 Repartiment d'aigua

Fàbrica DOGI, carrer d'Itàlia
La mina Malet, que actualment encara està en funcionament, en el seu origen tenia dos ramals que s'ajunten en aquest punt, sota la fàbrica DOGI, on hi ha el repartidor d'aigua preferent, el qual proporciona la primera aigua a les propietats preferents que, per diferents motius, tenen més dret que d'altres i, d'altra banda, alimenta el repartidor general amb aigua per a la resta de propietats.

2 Dipòsits

Carrer de Flos i Calcat amb carrer de Roger de Flor
En aquest punt, soterrats, es troben set dipòsits que reben la primera aigua del repartidor preferent i que alimenten cases del carrer de la Gaditana i la plaça de Catalunya.

3 Repartidor general

Carrer de Navarra, 15
Repartidor general que es troba soterrat, des del qual es distribueix l'aigua cap als repartidors secundaris per fer-la arribar a les cases de la resta de propietats de la mina. El repartidor està compartimentat i l'excident d'aigua es vessa al clavegueram. Funciona per gravetat i depèn de l'orografia del terreny.

4 Portella

Carrer de Roger de Flor amb carrer de Sant Rafael
Independentment de les mines, al Masnou, com a poble del Maresme que és, s'hi troben molts torrents i rieres. En aquest punt, coincidint amb el torrent Vallmora, es troba una portella que servia per protegir el carrer de les possibles crescudes d'aigua.

5 Repartidor secundari

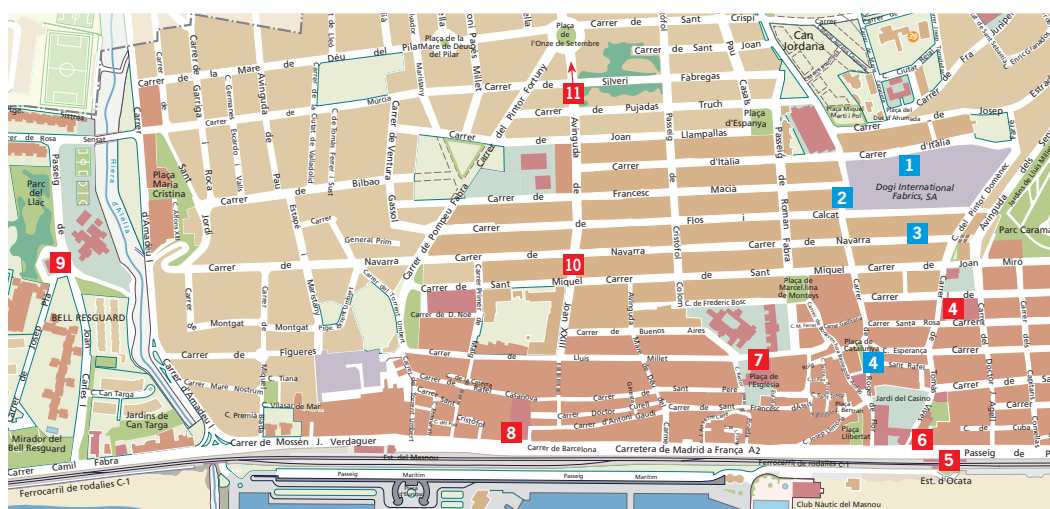
Carrer de Jaume I, 56 i 120
Repartidors secundaris que reben l'aigua del repartidor general del carrer de Navarra i que interiorment estan compartimentats en caselles, les quals tenen un orifici per on raja el líquid. El diàmetre de l'orifici determina l'aigua que rep cada propietat. Funcionen per gravetat.

6 Safareigs

Casa particular
Quan aquests dipòsits s'omplen del tot, sobreixen i el líquid sobrant alimenta els típics safareigs que podem trobar en alguns patis i eixides.

7 Mina Museu

Plaça d'Ocata
Es pot observar un sector comú de dues mines: la Malet (més antiga) i la Cresta. Al principi, l'accés era des de la casa contigua, però posteriorment es va fer una obertura des del carrer.

Autor: Albert Agustí Gafarelo, 2004; AFMM

LA GUERRA CIVIL AL MASNOU (1936-1939)

Amb aquest recorregut es volen recordar aquells indrets protagonistes d'episodis de la Guerra Civil: els bombardejos, la repressió anticlerical, les col·lectivitzacions de les empreses de la vila, fins a l'arribada dels nacionals i els inicis de l'època franquista.

1 La Primitiva col·lectivitzada

Carrer de la República Argentina, 15
Aquesta cooperativa, dedicada a l'elaboració de flascons de vidre, fou fundada l'any 1934 per alguns treballadors de la fàbrica de Josep Dachts. Durant la Guerra Civil, fou col·lectivitzada, i es va crear un comitè format pels mateixos socis de l'empresa i una representació dels treballadors.

2 Escola de treball i estudis secundaris

Carrer de Mestres Villà
El 1933, el conseller de Cultura de la Generalitat Ventura Gassol inaugura aquesta escola nocturna per a joves treballadors. Després de la Guerra, aquest edifici fou incautat per organitzar el Auxili Social de la FET y de las JONS.

3 Refugi antiaeri

Plaça d'Ocata
Emplaçament original del mercat, durant la Guerra Civil, aquesta plaça donà cabuda a un refugi antibombardejos, que va ser practicat coincidint amb una mina d'aigua subterrània.

4 Escoles Pies

Carrer de Jaume I, 3
Edifici dissenyat pel mestre d'obres Ignasi Collell i Roca. Durant el conflicte bèl·lic, va ser incautat a les mares escolàpies per convertir-lo en seu del Comitè de Defensa. Més endavant, fou centre de la CENU i, poc després, fou adaptat com a hospital militar.

5 Estació de ferrocarril

Passeig de Prat de la Riba
El 26 de gener del 1939, tot aquest sector de l'estació va ser danificat amb un bombardeig, del qual van resultar mortes catorze persones. Restaren greument afectades la casa Matalí i la torre Carreras.

6 Ajuntament

Carrer de Prat de la Riba, 1
Malgrat que, durant els primers temps de la Guerra, l'Ajuntament va ser regentat principalment per ERC, el Comitè Revolucionari (CNT-FAI) va anar adquirint cada cop més poder, fins que a l'octubre de 1936 va fer-se amb la majoria absoluta i un dels alcaldes va ser Juan Juan Sales. Al 27 de gener de 1939, la vila va ser ocupada per l'exèrcit franquista i s'organitzà una comissió gestora provisional encapçalada per Josep Jaume Millet i Cunill.

7 Església de Sant Pere

Plaça de l'Església, 1
Construïda l'any 1760, a càrrec de l'arquitecte Miquel Garriga, el 1936 va ser saquejada, incendiada i enderrocada pràcticament sencera, igual que la rectoria. Posteriorment, fou reconstruïda i a la façana principal s'hi col·locà una creu en homenatge als caiguts.

8 Escola de la Sagrada Família

Carrer de Jacint Verdaguer
Aquest conjunt, destinat a ús docent i

conventual, canvià les seves funcions amb l'inici de la Guerra. Mentre que el convent fou transformat en local de les Joventuts Llibertàries-FAI, la casa de les germanes de la Sagrada Família passà a ser la seu de Dones Lliures.

9 Casa del Marqués

Carrer de Joan Carles I, 12
Aquest palauet, dissenyat per l'arquitecte Salvador Vinyals, va ser propietat de Romà Fabra i Puig, primer marquès del Masnou. El 1936, l'edificació fou incautada pel sindicat de professions liberals CNT. Va ser destinat a laboratori tècnic on es feien productes químics per a la guerra. Els seus voltants van ser bombardejats el 1938.

10 Campament militar

Avinguda de Joan XXIII, 19
Quan l'any 1939 els nacionals entraren a Barcelona, el cos italià del CTV Divisió Littorio va ocupar el Masnou. Aprofitant una zona des poblada, van organitzar un campament, on van romandre tres mesos.

11 Cementiri municipal

Avinguda de Joan XXIII
A partir de 1936, mentre que la capella fou incendiada, s'improvisaren diferents espais per enterrar-hi els nombrosos morts. Durant el franquisme, la creu de terme es convertí en monument als caiguts. Actualment ret homenatge a totes les persones mortes a la Guerra Civil.

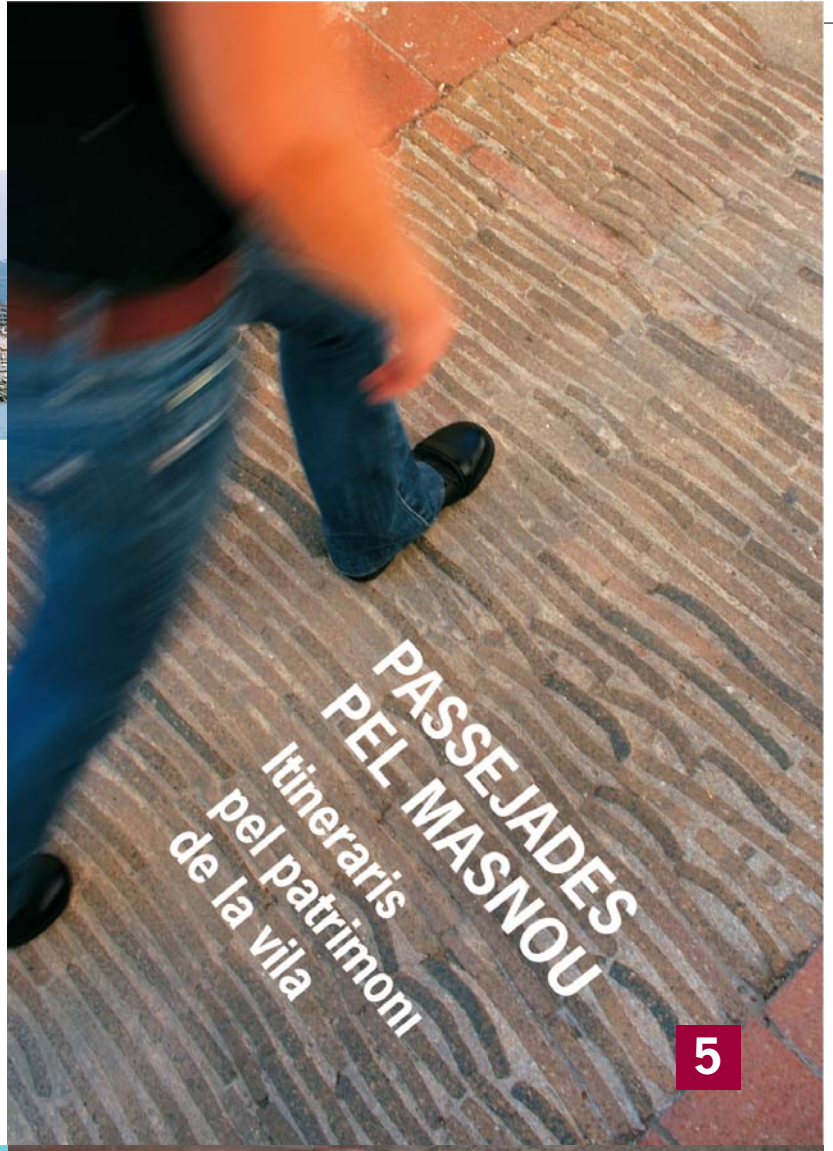
Autor desconegut, 1958; AFMM

Autor: Pau Tarradas Curell, 1936; Fons Montserrat Terradas. AFMM

Autor desconegut, 1954; AFMM

5

Ajuntament del Masnou
Patronat Municipal del Masnou

Informació i inscripcions:
Tel. 93 540 50 02 (de 8 a 15 h i de 17 a 20 h)
museu.nautica@elmasnou.cat
www.elmasnou.cat
Adreça: Edifici Centre
C/ de Josep Pujadas Truch, 1A
08320 El Masnou
Estació de tren: Ocata
Serveis: Activitats i tallers infantils

Preu: general, 2 €, i reduït, 1 €, i entrada gratuïta mentre hi ha exposicions temporals
La visita a aquesta instal·lació permet descobrir part dels testimonis materials de la història local, tant els objectes que demostren la tradició marinera del municipi com les importants peces provinents d'excavacions arqueològiques realitzades a la vila.

■ EL MUSEU MUNICIPAL DE NÀUTICA DEL MASNOU

Aquest fulllet és la cinquena part d'un seguit de recorreguts sobre el patrimoni històric i natural que es pot contemplar pels carrers de la vila del Masnou. Es pot fer amb guia (fent reserva de grup) o bé de forma lliure.

Durada de la visita: 2-3 hores aproximadament
Nombre de participants: un mínim de 20 persones
Preu: 4,20 euros per persona
Informació i inscripcions:
Tel. 93 540 50 02 (de 8 a 15 h i de 17 a 20 h)
museu.nautica@elmasnou.cat
Cal fer reserva prèviament

■ Itineraris pel patrimoni de la vila del Masnou

Carrer amb el nom de Joan Roig i Diggle, detingut i assassinat al setembre de 1936 per les seves conviccions religioses